

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: First Section/สังคม

วันที่: พุธ 2 มิถุนายน 2564

ปีที่: 31

ฉบับที่: 11144

Col.Inch: 22.27

Ad Value: 34,518.50

ภาพข่าว: ข่าวชนคนเข้ม: สู้โควิด

หน้า: 3(บนขวา)

PRValue (x3): 103,555.50

คลิป: สีสี่

ข่าวชน คนเข้ม

สู้โควิด - ปรีเมศวร์ งามทิพย์ ผู้ช่วย รมต.กระทรวงวัฒนธรรม พร้อมผู้บริหารกระทรวง มอบอาหารกลางวันและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ โครงการ “ปันน้ำใจ คนไทยไม่ทิ้งกัน” ให้โรงพยาบาลสมุทรปราการ

โควิดพันพิษหยุดนิทรรศการอาเซียน

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) เปิดเผยว่า ตามที่ วธ. ได้จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน บริเวณชั้น 3 หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน กทม. เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียนระดับภูมิภาคนั้น เนื่องจากขณะนี้เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 โดยศูนย์วัฒนธรรมอาเซียนจึงต้องขอปิดให้บริการชั่วคราวตั้งแต่วันที่ 18-31 พ.ค. 2564 ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร คาดว่าทางศูนย์วัฒนธรรมอาเซียนพร้อมเปิดให้บริการอีกครั้งในวันที่ 1 มิ.ย. หรือตามมติคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานครกำหนดต่อไป

ปลัดวธ. กล่าวต่อไปว่า ทั้งนี้ในช่วง

ที่ศูนย์วัฒนธรรมอาเซียนปิดให้บริการนั้น วธ.ได้เปิดช่องทางให้บริการความรู้ข้อมูลแก่ประชาชนผ่านช่องทางออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นช่องทางผ่านเพจเฟซบุ๊กศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน ASEAN Cultural Center หรือเว็บไซต์ศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน www.acc-th.com/EN/home.html ที่ให้บริการโครงการของศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน บทความ คลิปวิดีโอ สารคดี หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และข้อมูลองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งขณะนี้มีการเผยแพร่ นิทรรศการเสมือนจริง “อาเซียนลึกลับ : ความเชื่อและสิ่งเหนือธรรมชาติ (ASEAN after Dark: Tales of Spirits and Supernatural of ASEAN)” จัดทำโดยหอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน สามารถเข้าชมได้ที่ <https://www.rcac84.com/>

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: First Section/สังคม

วันที่: พุธ 2 มิถุนายน 2564

ปีที่: 31

ฉบับที่: 11144

Col.Inch: 56.58 Ad Value: 87,699

คอลัมน์: ข่าวชนคนเข้ม

หน้า: 3(บน)

PRValue (x3): 263,097

คลิป: สีสี่

หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับประจำวันพุธที่ 2 มิถุนายน พุทธศักราช 2564 แรม 7 ค่ำ เดือน 7 ปีฉลู...● ร้อน ฝน อากาศเย็นสบาย มีน้อยประเทศในโลกใบนี้ที่มีอากาศทำให้ประเทศมั่งคั่งได้แบบนี้ แต่มันมีไม่กี่ครอบครัว ที่ได้ความมั่งคั่งนี้ไป...● ดีใจได้แวงเดียว จะมี **วัคซีนทางเลือก** ให้ฉีดได้ครบยี่ห้อ แล้วก็ฝันสลาย ยังมากมายมหาชั้นตอน ไว้ **“ตัดตอน”** ควบคุมอย่าฝืนถึงประชาธิปไตย ประชาชนต้องเป็นใหญ่ในแผ่นดิน เพราะป่วยตายในชีวิต มันยังอยู่ในบงการ...● **“ความมั่นคงของประเทศ”** เพื่อใคร??? ถ้าเป็นไปเพื่อประชาชน **“วัคซีนจะต้องท่วม”** สำหรับคนทั้งประเทศ คือ บรรทัดแรกของการคืนความผาสุกให้กับประชาชน และความผาสุกของประชาชน คือ ความมั่นคงของแผ่นดิน แล้วความมั่นคงของแผ่นดิน คือ ความอยู่รอดของพวกเขา...● ประชาชนจะเป็นจะตาย มันพูดกันจึ่งเรื่องกฎหมาย แต่ที่ **“ฉีกรัฐธรรมนูญ”** กฎหมายใหญ่พาประเทศจมดิ่งถึงกันเหว ดันไม่รู้สึกละ...● **3** ผู้ยิ่งใหญ่สกุล **“ป”** กะ **250** สภาบนกับ **คนชนะเลือกตั้ง** ฝั่งรัฐบาล กฎหมายตรงไหนมันติดมันตัน ก็แก้มัน 3 วาระ คราวเดียว ประเทศจะปลอดภัย **“ประชาชนต้องได้วัคซีน”** ถ้าแค่นี้ยังทำไม่ได้ ระวังจะถูกไล่เจดหัวส่ง...● อีก **5** วัน จะปฐม **“ฉีดวัคซีนทั่วไทย”** ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้นำประเทศประกาศ แต่วันนี้ยังไม่รู้วัคซีนยังกะพ่องกะแพรง หมอพร้อมแต่ **“วัคซีนไม่พร้อม”**...● **วิษณุ เครืองาม** กุณชื่อใหญ่ตะโกนใส่ **“กฎหมายกู”** 5 แสนล้านไม่ผ่าน ต้องยุบสภา เลือกตั้งใหม่ โบราณว่า อ้าปากก็เห็นลิ้นไก่ **“ข่าวยุบสภามากลบบ่าววัคซีนโควิด”**...● พรรคเมืองขึ้น ก็คือ **“พรรคเมืองขึ้น”** จะเอาศรีศักดิ์ที่ไหน มาต่อต้านตีฝืน **“ขัดขืนผู้ถืออำนาจ”** จนต้องแพ้

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: First Section/สังคม

วันที่: พุธ 2 มิถุนายน 2564

ปีที่: 31

ฉบับที่: 11144

Col.Inch: 56.58

Ad Value: 87,699

คอลัมน์: ข่าวชั้นคนเซม

หน้า: 3(บน)

PRValue (x3): 263,097

คลิป: สีสี่

กฎหมาย ให้ต้องยุบสภา...● ให้ประยุทธ์ลาออก แล้วได้ “อนุทิน” มาเป็น ต้องถามประชาชนคนไทย มีให้เลือกแค่นี้ตามรัฐธรรมนูญ 60...● ขนาด **ชวน หลีกภัย** ยังยอมเป็นประธานรัฐสภา คำรัฐบาล ถ้าประยุทธ์ ยุบสภา เลือกตั้งเข้ามาใหม่ นายกฯ ก็ยังใช้ **พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา** ดังเดิม...● **โคลัมเบีย** ชิดซ้าย ไทยคือ “**อภิมหาอำนาจใหม่**” วันก่อนเจอ “**แข่งกับผงชูรส**” ที่ออสเตรเลีย วันนี้เจอ “**ผงขาวบริสุทธิ์**” ที่ฮ่องกง...● **ฟุตบอลยูโร 2020** จะเริ่มเตะใน 11 มิถุนายน 2021 เพราะยุโรปเริ่มผ่อนคลายเป็นสบายๆ เมื่อได้วัคซีนฉีดเยอะ คนไทย ใส่หน้ากากดูผ่านการถ่ายทอด แล้วเตรียมตัด **อุปอง** ใน **น.ส.พ.ข่าวสด-มติชน-ประชาชาติธุรกิจ** ส่งมาร่วมกิจกรรมสนุก พร้อมกับลุ้นโชคใหญ่หน่อย ไม่มีเงินทองในยุคเศรษฐกิจทรุด ก็อาจได้รถไปขับก็ได้...● **ข่าวชั้น คนเซม** วันนี้, **ยูพา ทวีวัฒนะกิจบวร** ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ฝากติดตามเฟซบุ๊กของศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน : ASEAN Cultural Center บริการข้อมูลองค์ความรู้และอัปเดต ข้อมูลข่าวสาร ช่วงที่ศูนย์เปิดให้บริการ...● **การบินไทย** ขยายระยะเวลาไม่ลืมนัด รอยัล ออร์คิด พลัส ที่จะหมดอายุปี 2564 และ 2565 เป็น 31 ธ.ค.2566 รวมถึงต่อสถานภาพสมาชิกบัตรแพลทินัมและบัตรทองออกไปอีก 1 ปีด้วย...● **บริษัท วิริยะประกันภัย จำกัด (มหาชน)** เปิดช่องทางพิเศษ “**เคลมออนไลน์**” จ่ายค่าสินไหมประกันภัยโควิด โทร.1557 หรือผ่าน Line ID @ViriyahHealth รับค่าสินไหมผ่าน E-Banking...● **มิราเคิล โควีร์คิง สเตซ** อาคาร 2 ชั้น 4 สนามบินดอนเมือง จุดนัดพบปะ นั่งทำงาน พร้อมอาหารเครื่องดื่ม 200 บาท/ชั่วโมง เน้นย้ำมาตรการความปลอดภัย โทร.0-2535-7559...●

พญาไม้

pradej@hotmail.com

วันที่ 1 มิ.ย. กรมศิลปากรได้ติดตั้งทับหลังปราสาทหนองหงส์ จ.บุรีรัมย์ และทับหลังเขาล้าน จ.สระแก้ว ภายในนิทรรศการพิเศษ ณ พระที่นั่งอศราวิณีจฉาย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร เป็นที่เรียบร้อย พร้อมทั้งจะเปิดให้ประชาชนเข้าชมเป็นเวลา 3 เดือน

ปักหมุดเส้นทาง 'หลังทวงคืน' ทับหลังปราสาทหนองหงส์-เขาโล้น จากสหรัฐอเมริกา กลับไทย แล้วไปไหนต่อ?

วิมลภ ประวิตวงศ์ ปลัดจังหวัดสระแก้ว มองว่าทับหลังดั้งเดิมตั้งอยู่ตรงไหนควรมานำมาตั้งตรงนั้น เอกของจำลองมากแทนคงไม่ได้ กลุ่มที่ชื่นชอบโบราณสถานก็จะได้ชมปราสาทอื่นๆ ในละแวกเดียวกันด้วย

งดงามอลังการสมเป็นงานของกรมศิลปากรโดยแท้ สำหรับพิธีบวงสรวงทับหลังปราสาทหนองหงส์ อำเภอนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ และทับหลังปราสาทเขาโล้น อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ที่ขึ้นเครื่องบินหวนคืนกลับภูมิลำเนา ณ ราชอาณาจักรไทยหลังถูกลักพาตัวอยู่ต่างแดนนานถึงกว่า 50 ปีเต็ม

หลังจากนี้ กรมศิลปากรเตรียมจัดแสดงให้ประชาชนเข้าชมพร้อมถอดบทเรียนประวัติศาสตร์เป็นเวลา 3 เดือน ณ พระที่นั่งอิศราวินิจฉัย ภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร รอเพียง นายฯ ทุ่ **ประยุทธ์ จันทร์โอชา** มาร่วมพิธีรับมอบและตัดริบบิ้นเปิดอย่างเป็นทางการ

หากเป็นภาพยนตร์ฟอร์มใหญ่ เรียกได้ว่าจบแบบแฮปปี้เอนด์ ทว่า ในชีวิตจริง ทับหลังทั้ง 2 ชิ้น ยังต้องเป็นตัวละครหลักในโร้ด มูฟวี่ ว่าเส้นทางหลังจบนิทรรศการ 3 เดือนข้างต้นจะเอาอย่างไรต่อดี

เนื่องด้วยมีเสียงเรียกร้องจากท้องถิ่น ที่ปิดกวาดเขตดูปราสาทเตรียมพร้อมผูกข้อไม้ข้อมือจัดบายศรีรับขวัญทับหลังทั้ง 2 ชิ้นกันอย่างเต็มที่ ในขณะที่อีกกระแสมองว่า ควรเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจะเหมาะกว่า เพราะถึงขนาดใช้เวลาทวงคืนมากกว่า 5 ปี ถ้าโดนโจรกรรมอีกรอบ จากภาพความสำเร็จจากความร่วมมือทวงคืน

รหัสข่าว: C-210602020082 (2 มิ.ย. 64/03:58)

หน้า: 1/4

มติชน

Matchon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 2 มิถุนายน 2564

ปีที่: 44

ฉบับที่: 15788

หน้า: 13(เต็มหน้า)

Col.Inch: 221.90 Ad Value: 343,945

PRValue (x3): 1,031,835

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: ปักหมุดเส้นทาง 'หลังทางคืน' ทับหลังปราสาทหนองหงส์-เขาล้าน จากสหรัฐกลับไทย แล้วไป...

ชาวบ้านแถบปราสาทเขาล้านจุดเทียนทำพิธีตามความเชื่อท้องถิ่น

ของภาครัฐกับประชาชนจะกลายเป็นภาพยนตร์ดราม่าสุดเศร้าเคล้าน้ำตาขึ้นมาทันที

อย่าเก็บเข้า 'คลัง' ต้องย้ำพลัง 'ภาคประชาชน' กรณีศึกษาเรียกร้อง 'สิทธิ'

ประเด็นนี้ ผู้เชี่ยวชาญศิลปะเชมรในประเทศไทยอย่าง รศ.ดร.รุ่งโรจน์ ธรรมรุ่งเรือง อาจารย์ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร มองว่า ก่อนอื่น ไม่อยากให้เก็บเข้าไปในคลัง เพราะทับหลังทั้ง 2 ชิ้นนี้ไม่ได้มีคุณค่าเฉพาะในแง่ของประวัติศาสตร์หรือโบราณคดีแล้ว แต่มีคุณค่าในเรื่องของความตระหนักรู้ในคุณค่าของทรัพยากรทางวัฒนธรรม โดยได้ความชัดเจนว่า ภาคประชาชนมีบทบาทสูงมาก ซึ่งเป็นนิมิตหมายที่ดี ที่มีภาคประชาชนมีความตระหนักรู้และพร้อมชี้ช่องทาง รวมถึงเป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อน ส่วนในอนาคตหลังจัดนิทรรศการแล้ว หากคืนท้องถิ่นได้ จะเป็นผลดี แต่ต้องมีมาตรการดูแลอย่างรัดกุมไม่ให้สูญหายไปอีก

“จำเป็นต้องพูดถึงประเด็นที่ว่า สมบัติของชาติ ไม่จำเป็นต้องเป็นสมบัติของหลวง หรือของรัฐบาลเท่านั้น แต่เป็นของประชาชนด้วย ดังนั้น คนทั่วไปก็สามารถเข้ามามีส่วนในการอนุรักษ์ และสนับสนุนได้ เราอาจต้องเน้นย้ำให้เห็นว่าสมบัติพวกนี้ เป็นสมบัติของแผ่นดินที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาเป็นไปของดินแดนไทย ผมคิดว่าทับหลังทั้ง 2 ชิ้นนี้จะเป็นกรณีศึกษาที่ต่อเนื่องมาจากกรณีทับหลังนารายณ์บรรทมสินธุ์ ในแง่ของการที่เราต้องเรียกร้องสิทธิในทรัพย์สินแผ่นดินที่เราเคยมีอยู่ แล้วถูกโจรกรรมไปต่างประเทศ

ดังนั้น เมื่อจัดแสดงครบ 3 เดือนแล้ว ไม่อยากให้เก็บเข้าคลัง เพราะทับหลังทั้ง 2 ชิ้นนี้ไม่ได้มีคุณค่าเฉพาะในแง่ของประวัติศาสตร์หรือโบราณคดีแล้ว แต่มีคุณค่าในเรื่องของความตระหนักรู้ในคุณค่าของทรัพยากรทางวัฒนธรรม น่าจะสามารถชูขึ้นมาได้ ถ้าถามว่าควรทำอย่างไร หากนำกลับไปท้องถิ่นได้ ก็น่าจะเป็น

ผลดี แต่ประเด็นที่ต้องระวังคือ การดูแลรักษาไม่ให้หายไปอีก จะมีมาตรการอย่างไร หากเคยไปที่ปราสาทเขาล้าน จะทราบว่ามีคนช่างลับตาคน พุดง่าย ๆ ว่าถ้าใครมีเจตนาจะขโมย ก็ทำได้แน่นอน หรือแม้แต่ปราสาทหนองหงส์ แม้ใกล้ชุมชนแต่สามารถโจรกรรมได้ เพราะไม่ได้มีเวรยามเข้าตลอด ถามว่าควรกลับไปชุมชนไหม ถ้าท้องถิ่นมีศักยภาพก็เห็นควรว่ากลับไปได้ ไม่มีปัญหา แต่กระบวนการในการระดมระวาง อาจต้องทำให้รัดกุม” รศ.ดร.รุ่งโรจน์แนะ

ความหมายต่อท้องถิ่นต้องมาก่อน

แนะเลิกนิทรรศการเน้นรูปแบบศิลปะ

ในประเด็นเดียวกันนี้ ศาสตราจารย์พิเศษศรีศักร วัลลิโภดม นักประวัติศาสตร์ชื่อดัง เจ้าของรางวัลวัฒนธรรมเอเชียฟูกูโอกะ มีความเห็นสอดคล้องกัน นั่นคือ ขณะนี้ท้องถิ่นตื่นตัวเรื่องความรักในมรดกวัฒนธรรมอย่างมาก ทับหลังที่ได้คืนมาทั้ง 2 ชิ้น เป็นมรดกวัฒนธรรมของท้องถิ่นเป็นอันดับแรก อันดับสองคือของชาติ ทั้งชาติทั้งรัฐ ทั้งท้องถิ่นมีสิทธิที่จะรักษาไว้ได้ อย่างไรก็ตาม ในแง่ที่ท้องถิ่นดูแลไม่ได้ รัฐต้องเข้ามาเกี่ยวข้องโดยการเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ แล้วจำลองทับหลังไปไว้ที่ปราสาททั้ง 2 หลัง แต่ถ้าท้องถิ่นมีกำลัง ยืนยันว่าสามารถดูแลได้ ก็ต้องคืนให้ท้องถิ่น ซึ่งก็ต้องมีการตกลงกันระหว่างราชการกับท้องถิ่น แต่ไม่แน่ใจว่ากรมศิลปากรจะสามารถพูดให้ท้องถิ่นเข้าใจได้หรือไม่ หากไปพูดในลักษณะแสดงอำนาจ ก็จะเกิดปัญหา ในขณะเดียวกัน ถ้าท้องถิ่นทำเพื่อการท่องเที่ยวอย่างเดียวก็ไม่มีประโยชน์

“ทับหลัง 2 ชิ้นนี้เป็นทั้งสมบัติชาติ และสมบัติท้องถิ่น อย่างน้อยกรมศิลปากรต้องรู้ว่าความรู้สึกหวงแหนของคนท้องถิ่นเขามิแคไหน ถ้าเขาคิดว่าดูแลได้ ก็ต้องคุย ต้องตกลงกันว่าดูแลรักษาด้วยวิธีไหน กรมศิลปากรก็ต้องเป็นผู้ช่วยให้คำแนะนำวิธีการ เทคนิคทางวิชาการ ว่าต้องทำอะไร ต้องให้ความรู้ที่เชื่อมโยงกับสังคม วัฒนธรรมของเขา อยู่ที่ศักยภาพของกรมศิลปากรว่าเข้าใจสิ่งนี้หรือเปล่า” ศาสตราจารย์พิเศษศรีศักรกล่าว ก่อนย้ำว่า ในการให้ความรู้ประชาชนผ่านนิทรรศการ ขออย่าเน้นไปที่ ‘รูปแบบศิลปะ’ แต่ต้องให้ความสำคัญกับ ‘ความหมาย’ และความเชื่อมโยงกับท้องถิ่น

“การจัดนิทรรศการก็เหมือนกัน อย่าจัดแต่ในกรุงเทพฯ

มติชน

Matchon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 2 มิถุนายน 2564

ปีที่: 44

ฉบับที่: 15788

Col.Inch: 221.90 Ad Value: 343,945

หน้า: 13(เต็มหน้า)

PRValue (x3): 1,031,835

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: ปักหมุดเส้นทาง 'หลังทางคืน' ทับหลังปราสาทหนองหงส์-เขาล้าน จากสทรรู้กลับไทย แล้วไป...

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติในท้องถิ่นก็ต้องจัดด้วย โดยค้นคว้าและนำเสนอความหมายของทับหลังทั้ง 2 ชิ้นมาเผยแพร่ ทำงานวิชาการออกมาให้เห็น ไม่ใช่จัดแสดงแต่รูปแบบศิลปะ นำเนื้อหา ความสำคัญด้านประวัติศาสตร์ศิลปะเป็นเรื่องหนึ่ง แต่ในการให้ความรู้ชาวบ้าน ความหมายในการเป็นสิ่งสำคัญในศาสนสถานสำคัญกว่าสำหรับท้องถิ่น เลิกเสียสำหรับการจัดนิทรรศการที่เน้นประวัติศาสตร์ศิลปะ รูปแบบนั้น รูปแบบนั้น ศิลปะบาปวนอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ต้องทำให้เห็นว่ามีความเป็นมาและความสัมพันธ์กับสังคมวัฒนธรรมในท้องถิ่นอย่างไร ไม่ใช่เน้นศิลปะแต่ต้องเน้นที่ความหมาย” นักประวัติศาสตร์ชื่อดังชิตปภาภักโธ

‘จำลอง’ คือทางเลือก

‘ของจริง’ เก็บพิพิธภัณฑ์แห่งชาติใน ‘ท้องถิ่น’

มาถึงความเห็นของ **ทงศักดิ์ หาญวงษ์** นักวิชาการอิสระ กลุ่มสำนึก 300 องค์ หนึ่งในแกนนำริเริ่มผลักดันทางคืน 2 ทับหลัง โดยเล่าว่า เนื่องจากกรมศิลปากรบูรณะปราสาททั้ง 2 หลังแล้ว โดยเฉพาะปราสาทเขาล้าน เมื่อทวงคืนสำเร็จแล้ว ก็ควรนำกลับไปติดตั้งที่โบราณสถาน แต่เนื่องจากโบราณสถานทั้ง 2 หลัง โดยเฉพาะปราสาทเขาล้าน ถิ่นนำของจริงไปติดตั้งอาจได้รับผลกระทบกระเทือน มีเรื่องความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอีก เช่น จากการเขยิบ ซึ่งห้ามนักท่องเที่ยวได้ยากมาก เพราะเป็นปราสาทที่อยู่บนเขาโดดๆ ห่างไกลชุมชนมาก

ส่วนปราสาทหนองหงส์ แม้ว่าจะอยู่ในเขตวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โนนดินแดง ไม่ห่างไกลสายตาคอนกรีต แต่ไม่ได้มีการบริหารจัดการในลักษณะที่เป็นประจำ มีเพียงเทศบาลเข้าไปตัดหญ้า ซึ่งยังไม่พอที่จะรักษาความปลอดภัยได้ ดังนั้น การทำขึ้นจำลองไปติดตั้งน่าจะ เป็นทางเลือกที่ดี ส่วนของจริงเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่อยู่ใกล้เคียงกับตัวโบราณสถานมากที่สุด ใครจะดูของจริงก็ไปศึกษาที่นั่น ตามจริงเวลาถ่ายรูป ไม่ต่างจากของจริง

สำหรับกระแสเรียกร้องของท้องถิ่น ที่อยากให้นำกลับไปติดตั้งบนปราสาทนั้น นักวิชาการท่านนี้มองว่า นี่คือนโยบายที่เกิดขึ้นในการทวงคืนครั้งแรก ซึ่งกรมศิลปากร โดยเฉพาะ สำนักศิลปากรในพื้นที่ เหมือนพยายามจำกัดเรื่องการใช้งานโบราณสถาน ทำให้ท้องถิ่นมีความรู้สึกว่ามีเมื่อเขาว่ามรดกชิ้นในการทวงคืนทับหลังด้วย อย่างเช่น กระแสที่ทวงคืนมากที่สุดอยู่ที่ ปราสาทหนองหงส์ ซึ่งนายกเทศมนตรีให้ความร่วมมือกับกลุ่มสำนึก 300 องค์ เป็นอย่างดี ช่วยกันผลักดันให้มีการออกสื่อให้เห็นถึงความสำคัญ จนกระทั่งเกิดคณะกรรมการทวงคืนขึ้นมา ฉะนั้นท้องถิ่นจึงมีความรู้สึกว่าได้โบราณวัตถุกลับมา ก็ควรกลับมาท้องถิ่น เพราะเป็นสิทธิของเขาที่จะมีความรู้สึกแบบนั้น มีความต้องการได้

“ผมได้คุยกับทางนายกเทศมนตรีเหมือนกันว่า เมื่อเราไม่มีพิพิธภัณฑ์ หรืออาคารที่จะดูแลรักษาโบราณวัตถุชิ้นนี้ให้ปลอดภัยได้ ก็ยังไม่ควรที่จะเอาไปคืนท้องถิ่น การติดตั้งโบราณสถานต้องมีเวรยามดูแลรักษาตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งทำไม่ได้ ไม่ปลอดภัยแน่นอน เพราะมันเคยหายมาแล้ว และง่ายต่อการขโมย คนอาจจะมือบอนไปพันสี เขียนหรือไปกะเทาะ เหมือนรูปหน้าพระยมทรงกระบือ ซึ่งแต่เดิมในช่วงที่อาจารย์มานิต วัลลิโภดม ไปสำรวจและถ่ายรูปกับทีม ก็ยังเห็นรูปหน้าเต็มองค์ แต่พอหายไปก็ถูกกะเทาะเอาเฉพาะส่วนหน้าออกไปขาย และทับหลังก็ถูกขายตามหลังต่อไป เหตุการณ์แบบนี้อาจจะเกิดขึ้นอีกก็ได้”

ปราสาทเขาล้านครั้งบูรณะเมื่อ พ.ศ. 2560

พ.ปราจีนบุรี พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ใกล้ปราสาทเขาล้านที่สุด

พ.พิมาย หนึ่งใน 2 พ.ที่ใกล้ปราสาทหนองหงส์มากที่สุด

หนุนกระจายอำนาจ ให้ความรู้ชาวบ้าน ลดภาระกรมศิลป

ประเด็นการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนนั้น เป็นที่รู้กันว่าคือปัญหาคาราคาซัง ไม่ใช่เฉพาะกรมศิลปากร แต่เกิดขึ้นกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐแทบทั้งสิ้น สำหรับเหตุเฉพาะกรณีทับหลัง **ทงศักดิ์** เน้นว่า ต้องพูดคุยกัน มีความจำเป็นต้องให้ความรู้ทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งส่วนราชการ และชุมชนด้วย

“ส่วนราชการก็บอกพร้อมเอเยะ ทั้งการดูแลรักษาตัวโบราณสถาน ถ้าดูแลดีก็คงไม่หายไป เพราะอยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร จะว่าไปแล้ว ไม่ควรจะหาย ถ้าหากราชการดูแลดี แต่คุณจะทำอย่างไรไม่ให้หาย

ไปอีก ก็ต้องร่วมมือกับท้องถิ่น เพราะท้องถิ่นเขาอยู่ใกล้กว่า สามารถที่จะทำอะไรต่อมิอะไรต่อตัวโบราณสถานให้ปลอดภัยได้ดีกว่า

ด้วยการบริหารจัดการดีกว่า ก็ควรมอบโบราณสถานให้กับท้องถิ่น ไปดูแลรักษาเสีย ไม่ควรจะให้ราชการดูแลต่อไป ขณะที่โบราณสถานที่ท้องถิ่นสามารถดูแลได้ ก็สามารถถ่ายโอนอำนาจไปได้ ความจริงแล้วกรมศิลปากรเคยถ่ายโอนโบราณสถานให้ท้องถิ่นดูแลหลายแห่ง ซึ่งก็เป็นการดีต่อมาระของกรมศิลปากรไปได้เยอะ ปราสาทหนองหงส์ ก็เป็นอีกหนึ่งตัวอย่าง ที่ควรจะมีการให้ท้องถิ่นดูแล ช่วยราชการอีกทางหนึ่งด้วย ก็จะปลอดภัย และทำให้โบราณสถานมีมูลค่ามากขึ้น ท้องถิ่นก็จะมีกิจกรรมทำ อะไรต่อมิอะไรของเขา

เดี๋ยวนี้ทุกที่ ผมว่าเขากระตือรือร้นในเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เราควรจะให้การศึกษาเขา กรมศิลปากรมีความรู้ดี ควรจะให้ความรู้กับชาวบ้าน อบรมท้องถิ่นกันไป เพราะความห่วงหาพันพื้นฐานของคน ถ้าคนจะรักมากขึ้น ก็ต้องเห็นคุณค่ามากขึ้น ถูกไหม?"
ทนงศักดิ์ถามทิ้งท้าย

อธิบดีกรมศิลปฯ ไม่ขัดข้อง'ยืนยันฟังทุกคอมเมนต์

ปิดท้ายด้วยมุมมองของ ประทีป เพ็งตะโก อธิบดีกรมศิลปากร ซึ่งล่าสุดให้ปากคำว่าเห็นสอดคล้องกับนักวิชาการหลายๆ คน ซึ่งทางเทคนิคทางวิชาการ ถ้าอยู่ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจะเหมาะสมกับการเก็บรักษาทั้งในเรื่องการดูแลรักษาและการบริหารจัดการ ส่วนท้องถิ่นอาจทำแบบจำลองไปติดตั้งเพื่อจัดแสดงในพื้นที่ ยืนยันว่า ทับหลังของจริงจะต้องถูกเก็บรักษาในสถานที่ที่เหมาะสมที่สุด

"ทับหลังหนองหงส์ มีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (พช.) ที่ใกล้ท้องถิ่นคือ พช.สุรินทร์ และ พช.พิมาย ขณะที่ทับหลังเขาโล้น มี พช.ปราจีนบุรี ที่อยู่ใกล้กับโบราณสถานแหล่งกำเนิด ซึ่งก็ต้องหารือว่าจะนำไปเก็บรักษาไว้ใน พช.ใด แต่ต้องหลังจากการจัดแสดงนิทรรศการที่ พช.พระนครศรีอยุธยา ก่อนเป็นเวลา 3 เดือน

ทางกรมศิลปฯเองไม่ได้ขัดข้องกับข้อคิดเห็นของนักวิชาการหรือท้องถิ่น พร้อมรับฟังทุกความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน เพราะโบราณวัตถุทั้ง 2 ชิ้น นอกจากจะเป็นสมบัติของท้องถิ่นแล้ว ก็ยังเป็นสมบัติชาติด้วยเช่นกัน ดังนั้น เชื่อว่าทุกฝ่ายจะร่วมกันเก็บรักษาอย่างดีที่สุด" อธิบดีกรมศิลปฯคอนเฟิร์ม

3 เดือนหลังจบนิทรรศการ จึงมีอีกภารกิจสำคัญต้องจับตา นั่นคือการเดินทางของ 2 ทับหลังว่าในบรรยากาศ 'ทวงคืน' โดย 'ท้องถิ่น' หลังทวงคืนจากต่างแดน สุดท้ายแล้วจะลงตัวที่ตรงไหนในพิภพประเทศไทย ที่ซึ่งโบราณวัตถุทรงคุณค่าถูกพรางไปกว่าครึ่งศตวรรษ

พันธุ์ทิพย์ วีระเนตร/อธิษฐาน จันทร์กลม

เกาะติดซ่อมบานไม้ประดับมุกศิลปะญี่ปุ่นวัดราชประดิษฐ์

การอนุรักษ์ซ่อมแซมบานไม้ประดับมุกศิลปะวัดราชประดิษฐ์ครั้งนี้เป็นการซ่อมครั้งใหญ่ เคยมีความพยายามซ่อมแซมมาแล้ว แต่ไม่สามารถทำให้ศิลปะวัตถุที่เป็นแผ่นไม้ประดับมุกศิลปะญี่ปุ่นและแผ่นไม้ประดับรักลายนูนกลับคืนสวยงามสดใสดังเดิม

ในการซ่อมแซมครั้งนี้ กรมศิลปากรและวัดราชประดิษฐ์ได้ดำเนินงานอนุรักษ์ร่วมกันอย่างใกล้ชิด โดยมีผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่นร่วมซ่อมแซมบานประตูและบานหน้าต่างงานช่างชั้นสูงที่หาชมได้ยาก ให้ถูกต้องตามหลัก

วิชาการและรักษาความเป็นของแท้ดั้งเดิมให้มากที่สุดทั้งรูปแบบลวดลายและวัสดุ นับเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดในการอนุรักษ์ศิลปะวัตถุชิ้นสำคัญในยุคนี้

ความดีบนหน้าล่าสุดโครงการอนุรักษ์ซ่อมแซมบานไม้ประดับมุกศิลปะญี่ปุ่น พระวิหารหลวง วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร ขณะนี้ได้ดำเนินการถอดบานไม้แล้วจำนวน 27 ชิ้น อยู่ระหว่างขั้นตอนการอบกำจัดแมลง

ตามแผนเดิม ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศญี่ปุ่นจะเดินทางมาร่วมดำเนินการอนุรักษ์ แต่

เกิดการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้ทำให้ไม่สามารถเดินทางได้ มีการปรับรูปแบบจัดการประชุมทางไกลเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการดำเนินการอนุรักษ์อย่างเข้มข้นแทน โดยใช้พื้นที่ภายในวัดราชประดิษฐ์เป็นห้องปฏิบัติการอนุรักษ์เพื่อความคล่องตัวในการทำงาน กำหนดระยะเวลา 5 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2564-2568

นายประทีป เพ็งตะโก อธิบดีกรมศิลปากร กล่าวว่ สืบเนื่องจากประตูและหน้าต่างภายในพระวิหารหลวง วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม ประดับด้วย

บานไม้ประดับมุกศิลปะญี่ปุ่น ซึ่งเป็นงาน
สั่งทำเฉพาะจากประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ พ.ศ.2408
ปัจจุบันได้เสื่อมสภาพ พื้นผิวร้าวและเปลือก
หอยแตกหลุดร่อนเสียหาย แผลงัดกิน
เนื้อไม้ ผิวหน้าชิ้นงานมีความสกปรกหมอง
คล้ำจากยางรักที่ทาเคลือบไว้เป็นเวลา
นานจากการซ่อมแซมในอดีต และบางชิ้น
งานสูญหายไป วัดราชประดิษฐสถิตมหา
สีมาราม กรมศิลปากร โดยสำนักช่างสิบ
หมู่และกลุ่มวิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์
สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จึงร่วมกับ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์งานประดับ
มุกศิลปะญี่ปุ่นจากสถาบันวิจัยมรดกทาง
วัฒนธรรมแห่งชาติ กรุงโตเกียว ประเทศ
ญี่ปุ่น (Tokyo National Research Institute
for Cultural Properties : TNRICP) ดำเนิน
โครงการอนุรักษ์ซ่อมแซมบานไม้ประดับมุก
ศิลปะญี่ปุ่น พระวิหารหลวง วัดราชประดิษฐ
สถิตมหาสีมาราม

ก่อนหน้านี้ เดือน ก.พ. เจ้าหน้าที่
ได้เริ่มดำเนินการถอดบานไม้ตามแผน
งาน โดยบานไม้ที่ถูกถอดลงในปีนี้มีทั้งหมด
27 ชิ้น จากประตูหน้า 1 บาน (3 ชั้น) และ
หน้าต่าง 4 บาน จากนั้นได้ดำเนินขั้นตอน

ต่างๆ ประกอบด้วย ผนังพื้นผิวชั่วคราวด้วย
กระดาษสาบางและกาบแห้งเพื่อลดโอกาสเกิด
ความเสียหายระหว่างการถอดและชิ้นงานที่ยัง
ไม่ถูกถอดลง

มีการกำหนดรหัสชิ้นงานแต่ละชิ้นด้วย
สัญลักษณ์อักษรย่อภาษาอังกฤษและตัวเลข เพื่อ
ใช้สื่อสารให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันกับทางญี่ปุ่น

การสแกนค้นหาตำแหน่งนอตโลหะที่ซ่อนอยู่
ภายในชิ้นงาน แล้วถอดนอตนำชิ้นงานบรรจุลง
กล่องที่ออกแบบและเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมตาม
มาตรฐานงานพิพิธภัณฑ

จากนั้น ทำการถ่ายภาพก่อนอนุรักษ์ชิ้น
งานแต่ละชิ้น เน้นในบริเวณที่เกิดการชำรุดเสื่อม
สภาพทั้งด้านหน้าและหลัง แล้วจึงตรวจสอบ
สภาพอย่างละเอียด ทำทะเบียน จัดทำแผนผังการ
เสื่อมสภาพ เก็บตัวอย่างแมลงที่พบ การทดสอบ
และดำเนินการอบกำจัดแมลงภายใต้สภาวะ
ไร้ออกซิเจนด้วยก๊าซไนโตรเจนเป็นระยะเวลา
ประมาณ 1 เดือน รวมถึงทดสอบตัวทำลายที่
จะใช้ในการอนุรักษ์กับยางรักญี่ปุ่น

ซ่อมใหญ่ครั้งนี้ได้มีการศึกษาค้นคว้าก่อน
การดำเนินการ และบันทึกรายละเอียดก่อนการ
ทำงาน ระหว่างการทำงาน และควบคุมดูแล
โดยเจ้าหน้าที่ของกรมศิลปากรที่มีความรู้ความ
ชำนาญ และอยู่ในความสนใจของวัด

โครงการอนุรักษ์ซ่อมแซมบานไม้ประดับ
มุกศิลปะญี่ปุ่นฯ มีเป้าหมายอนุรักษ์ซ่อมแซม

บานไม้ประดับมุกและแผ่นไม้ประดับรักลาย
นูนในส่วนที่ชำรุดและเสื่อมสภาพจำนวน
94 แผ่น อธิบดี ศก.เน้นย้ำ การซ่อมจะคงรูป
แบบลวดลายลักษณะเดิม ส่วนใดที่หลุดล่วง
ไปแล้วจะไม่เติมให้เต็ม ดำเนินงานส่วนของ
พื้นให้เป็นพื้นรักสีดอันเกิดจากยางรักเท่านั้น
เพื่ออนุรักษ์ซ่อมแซมบานไม้ประดับมุกศิลปะ
ญี่ปุ่นให้เกิดความมั่นคงแข็งแรงและรักษางาน
ประดับมุกศิลปะญี่ปุ่นในประเทศไทยให้แก่นคน
รุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ต่อไป

“ที่สำคัญ เป็นโอกาสดีให้คณะช่างที่
ปฏิบัติงานซ่อมแซมได้เรียนรู้ ฝึกฝนเพิ่มพูน
ทักษะฝีมือทางด้านงานประดับมุกศิลปะญี่ปุ่น
เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ศิลปวัตถุ
ชิ้นสำคัญในหน่วยงานอื่นๆ ต่อไป และตาม
แผนจะจัดพิมพ์หนังสือจดหมายเหตุโครงการ
อนุรักษ์ซ่อมแซมบานประตูและหน้าต่าง
ประดับมุก วัดราชประดิษฐ์ เพื่อเผยแพร่ความ
รู้อีกด้วย” นายประทีปกล่าวถึงเป้าหมายตาม
แผนงานอนุรักษ์ 5 ปี ทิ้งท้าย.